

RAAP BELGIË – RAPPORT 1195

ARCHEOLOGIE NOTA

Busbaan Evergem, Christoffelweg te Evergem

[DEEL II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2025D14

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota Busbaan Evergem, Christoffelweg te Evergem
Deel II: Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2025D14

[VERSIE] 15 april 2025

[AUTEUR(S)] N. Heidbüchel

[PROJECTLEIDER] N. Derweduwen

[PROJECTMEDEWERKERS]

[PROJECTBEGELEIDER]

[AARDKUNDIGE]

[RAAPPROJECT] EVCH01

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2025

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Samenvatting van het vooronderzoek	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
2.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	6
2.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site	6
2.3 Impactbepaling.....	6
2.4 Waardering van de archeologische site	6
2.5 Bepaling van de maatregelen	7
3 Programma van maatregelen – geen vervolg	8
4 Bibliografie	9
5 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen	10
5.1 Figuren:.....	10
5.2 Tabellen:.....	10

1 INLEIDING

Dit programma van maatregelen is het tweede onderdeel van de archeologienota die door RAAP België werd opgesteld in het kader van het opmaken van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in het plangebied Busbaan Evergem (Evergem). Dit document bevat de adviezen en/of maatregelen die werden opgesteld op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek (bureauonderzoek, beschreven in het bijgaande eerste deel: verslag van resultaten).

Het advies is om geen vervolgonderzoek uit te voeren. De redenering die aan de basis ligt voor dit advies wordt in het hoofdstuk 'Gemotiveerd advies' uiteengezet. De verdere maatregelen die aan dit advies zijn gekoppeld worden toegelicht in één of meer programma's van maatregelen in de daar op volgende hoofdstukken.

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Tabel 1. Administratieve gegevens.

Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ : - Projectcode bureauonderzoek	2025D14		
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	Busbaan Evergem		
Adres	Christoffelweg		
Deelgemeente/gemeente	Evergem		
Provincie	Oost-Vlaanderen		
Kadastrale gegevens	Openbaar domein Evergem		
Oppervlakte betrokken percelen	NVT		
Oppervlakte plangebied	2797 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	2797 m ²		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest: noordoost:	X: 103199 X: 104001	Y: 199312 Y: 200210

1.2 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde in april een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied Busbaan Evergem, Christoffelweg te Evergem. Het onderzoek kadert binnen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, er wordt een nieuwe busbaan & uitbreken en plaatsen van een infiltratiebuis in een gracht op dezelfde diepte (vergunningsplichtige ingrepen) en verplaatsing van het fietspad (niet vergunningsplichtige ingreep) ingepland. Het archeologisch vooronderzoek heeft tot doel na te gaan of er kans is op de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten.

Het plangebied situeert zich langs de trambedding (huidige lijn T2 tussen Evergem, het centrum van Gent en Melle) die parallel loopt aan de N-456 (Evergemsesteenweg en Christoffelweg) en in het uiterste zuiden het wegtracé van de Heinakker volgt. Het plangebied ligt volledig binnen het openbaar domein, meer bepaald lijninfrastructuur bedoeld voor goederen- en personenverkeer en omvat tevens de Waalbrug over de Ringvaart Om Gent.

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.

Bovenop de dekzandrug van Evergem is er sprake van een archeologisch potentieel op sporen van bewoning en landgebruik, gaande van de steentijd tot de middeleeuwen. In de lagere delen van het landschap, de vroegere meersgronden is het aantal archeologische waarnemingen uit de omgeving veel schaarser. Wel zijn er twee kasteeldomeinen uit de middeleeuwen tot nieuwste tijd. Cartografisch onderzoek toont aan dat er op het huidige kruispunt met de Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat een archeologisch potentieel aanwezig is voor de historische bebouwing uit de nieuwste tijd. Daarnaast kruist het plangebied ook het tracé van de vroegere steenweg tussen Evergem en Wondelgem. Toch is het archeologisch potentieel irrelevant voor het plangebied, gezien de geplande ingrepen, de sterke verstoringshistoriek (GGA's) en aanwezige ophoging van het baanlichaam van de N-465.

Daarom is gekozen voor een archeologienota met beperkte samenstelling. De drie vooropgestelde criteria, omschreven in de Code van Goede Praktijk 2.0 werden duidelijk afgewogen:

- 1: Er is met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig;
- 2: De werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd, hebben met hoge waarschijnlijkheid geen impact op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed;
- 3: Een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie zal met zeer hoge waarschijnlijkheid niet leiden tot kenniswinst.

Om te beginnen ligt veruit het merendeel van de nieuwe busbaan en de uitbraak en omvorming van de gracht (vergunningsplichtige bodemingrepen) binnen GGA zones en volledig binnen de ophogingsdikte van het baanlichaam van de N-465. Dit geldt voor het volledige tracé vanaf de tramterminus Evergem – Brielken tot aan de Waalbrug, hier is er dus ten eerste effectief geen sprake meer van archeologisch erfgoed (1ste criterium) en ten tweede liggen de zones die buiten de GGA's vallen en waarvan de locatie wel nog een archeologisch potentieel bevat (kruispunt van de Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat) eveneens bovenop het baanlichaam van de N-456 (2de criterium). Het stuk tussen de Waalbrug en de straat Heinakker bestaat enkel uit een niet-vergunningsplichtige ingreep (fietspad bovenop bestaande trambedding) en is dus niet relevant. De geplande ingrepen zullen dus geen archeologie raken.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

In dit hoofdstuk voorafgaand aan het feitelijk programma van maatregelen (al dan niet bestaande uit meerdere onderdelen) wordt duidelijk gemaakt waarom er op basis van het archeologische vooronderzoek al dan niet aanvullend archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van het dossier waar deze archeologienota deel van uitmaakt.

2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Op basis van de in het verslag van resultaten beschreven delen van het archeologische vooronderzoek kan een gegronde uitspraak worden gedaan over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is op basis hiervan een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd. Er kon tenslotte in voldoende mate een besluit worden genomen over de impact van alle geplande werken op eventueel aanwezige archeologische resten. Het uitgevoerde vooronderzoek is daarom in volledigheid uitgevoerd.

2.2 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Bovenop de dekzandrug van Evergem is er sprake van een archeologisch potentieel op sporen van bewoning en landgebruik, gaande van de steentijd tot de middeleeuwen. In de lagere delen van het landschap, de vroegere meersgronden is het aantal archeologische waarnemingen uit de omgeving veel schaarser. Wel zijn er twee kasteeldomeinen uit de middeleeuwen tot nieuwste tijd. Cartografisch onderzoek toont aan dat er op het huidige kruispunt met de Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat een archeologisch potentieel aanwezig is voor de historische bebouwing uit de nieuwste tijd. Daarnaast kruist het plangebied ook het tracé van de vroegere steenweg tussen Evergem en Wondelgem. Toch is het archeologisch potentieel irrelevant voor het plangebied, gezien de geplande ingrepen, de sterke verstoringshistoriek (GGA's) en aanwezige ophoging van het baanlichaam van de N-465.

2.3 IMPACTBEPALING

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Immers, Het plangebied ligt voor het merendeel binnen reeds bestaande GGA's, waardoor verder archeologisch onderzoek hier niet aangewezen is. Enkel ter hoogte van het kruispunt Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat en het zuidoostelijke deel vanaf de Waalbrug en ter hoogte van de vroegere steenweg tussen Evergem en Wondelgem ligt het plangebied niet in bestaande GGA's en is er sprake van een archeologisch potentieel op het aantreffen van bebouwing en bestrating uit de nieuwste tijd (en mogelijk ouder). Hierbij dient wel benadrukt te worden dat het helemaal niet zeker is of hier nog effectief archeologische resten in het bodemarchief bewaard zijn, de verstoringshistoriek hint namelijk dat de historische bebouwing rond het kruispunt Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat wel eens zeer slecht bewaard zou kunnen zijn. Echter, de aanleg van de N-465 ging gepaard met een sterke afgravingen en ophoging voor het baanlichaam en de later aangelegde trambeding: dit gegeven maakt dat voorgenoemde vraag over het al dan niet aanwezig zijn van archeologische resten niet-relevant is. Zo is er sprake van een ophogingsdikte van ca. 0,8 m ter hoogte van het kruispunt Spoorwegstraat – Christoffelweg – Bibliotheekstraat. Bij het baanlichaam in aanloop naar de Waalbrug is er sprake van een toenemende ophogingsdikte die ter hoogte van profiel 5 reeds 1,6 m bedraagt. De ophogingsdikte verdwijnt samen met het baanlichaam in de richting van de straat Heinakker, maar ook hier kan verwacht worden dat de aanleg van de trambeding verstoringen teweeg heeft gebracht. Bovendien vindt er hier geen grote bodemingreep plaats: het gaat enkel om het plaatsen van een verharding voor een fietspad bovenop de bestaande trambeding.

2.4 WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Niet van toepassing.

2.5 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

In het volgende hoofdstuk (of de volgende hoofdstukken indien er meerdere maatregelen in parallel worden geadviseerd) wordt gespecificeerd welke maatregelen aan de voorgenoemde conclusies van het gemotiveerde advies worden gekoppeld.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN – GEEN VERVOLG

Er wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek geadviseerd in het kader van deze archeologienota en de bijbehorende vergunningsaanvraag.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.²

² Procedure: een archeologische toevalsvondst dient binnen drie dagen gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij de vondst en haar vindplaats beschermd worden tot tien dagen na het vinden. De melding kan gemaakt worden via de website: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/vondstmeldingen/toevalsvondsten/formulier>.

4 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2024A) AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: GROOTSCHALIG REFERENTIEBESTAND (GRB). BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE/CATALOGUS/DATASETFOlder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162](http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162).

AGIV (2024B) ORTHOFOTOMOZAÏEK, MIDDENSCHALIG, WINTEROPNAMEN, KLEUR, MEEST RECENT, VLAANDEREN. AGENTSCHAP INFORMATIE VLAANDEREN. BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://www.geopunt.be).

OVERIGE BRONNEN:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2019) CODE VAN GOEDE PRAKTIJK VOOR DE UITVOERING VAN EN RAPPORTERING OVER ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK EN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN EN HET GEBRUIK VAN METAALDETECTOREN (VERSIE 4.0). VLAAMSE OVERHEID. BESCHIKBAAR OP: [HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/SITES/DEFAULT/FILES/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.PDF](https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.pdf).

5 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

5.1 FIGUREN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---

5.2 TABELLEN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---